

Utgave
2003/I

STUDIEPLAN

Kristendomskunnskap med religions- og livssynskunnskap

Emne KRL108 (15 studiepoeng/5vektall)

Emne KRL109 (15 studiepoeng/5vektall)

STUDIEPLAN

Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap

Emne KRL108

Emne KRL109

Utgave 2003-I

INNHOOLD:

Innledning	3
Målgruppe	3
Forholdet til rammeplan og skolefag	3
Emnestruktur og vekting	3
Opptak og kompetanse	3
Mål og innhold	3
DEL A	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Bibelen	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Andre religioner og livssyn	6
Fagdidaktikk	7
DEL B	7
Kristendommens historie	7
Kristen livstolkning i dag	8
Etikk og filosofi	9
Litteratur	4
Arbeidsformer	9
Vurdering	10
Godkjente hjelpemidler til eksamen	10
Utvalgte forskrifter	11

Det teologiske Menighetsfakultet

Gydaskvei 4 - Postadresse: Boks 5144 Majorstua, 0302 Oslo - Tlf. 22 59 0500

<http://www.mf.no>

Innledning

Faglig og didaktisk tar Emne KRL106 og Emne KRL107 utgangspunkt i skolefaget KRL og Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen (L97). Fagperspektivene i skolefaget vil stå sentralt. Det blir lagt vekt på tema som er nye i forhold til tidligere lærerpraksis og lærerutdanning. Dette gjelder særlig tema fra religionskunnskap og fra etikk og filosofi. Samtidig blir det lagt vekt på de nye faglige og didaktiske perspektivene på det kristendomsfaglige lærestoffet, og på nye tema innenfor dette lærestoffet.

Emnestruktur og vekting.

Planen består av to emner hver på 15 studiepoeng/5 vektall. 1 vektall tilsvarer 3 studiepoeng. Hvert emne er organisert i tre delemner.

EMNER	DELEMNER	Poeng
KRL 108	A. Bibelen	6
	B. Andre religioner og livssyn	4,5
	C. Fagdidaktikk	4,5
KRL 109	A. Kristendommens historie	4,5
	B. Kristen livstolkning i dag	6
	C. Etikk og filosofi	4,5

Denne oversikten gir ikke noe samlet bilde av hvordan fagdidaktikken er vektlagt. Grunnen til det er at stoff fra dette området også er integrert i de andre delemnene. Det er også grunn til å understreke at det inngår etikk i flere av delemnene, ikke bare i delemnet *Etikk og filosofi*. Emnet *Kristen livstolkning i dag* tar opp kristen etikk, og emnet *Andre religioner og livssyn* tar opp etikken i ulike religioner og livssyn.

Målgruppe

Målgruppen for Emne KRL108 og Emne KRL109 er lærere med 30 studiepoeng/10 vektall KRL fra allmennlærerutdanning, 30 studiepoeng/10 vektall KRL fra Menighetsfakultetet eller tilsvarende. Studiet retter seg i hovedsak mot lærere og andre som trenger å kvalifisere seg bedre i forhold til skolefaget KRL eller vil skaffe seg grunnlag for videre studium.

Opptak og kompetanse

Vilkår for opptak er generell studiekompetanse og minimum 30studiepoeng/10 vektall KRL.

Overordnede mål

Studentene skal

- bli fortrolige med ideen bak skolefaget og med de nye faglige og didaktiske utfordringene i skolefaget,
- bli bedre i stand til å legge faget pedagogisk til rette for elever med ulik bakgrunn i religion og livssyn, og til å formidle lærestoffet på en levende måte,
- tilegne seg grundig kjennskap til Bibelen og til kristendommen som kulturarv og som levende kilde for tro, moral og livstolkning,
- tilegne seg kjennskap til andre religioner og livssyn som levende kilde for tro, moral og livstolkning,
- tilegne seg kjennskap til etikk og filosofi, og bli fortrolige med det verdigrunnlaget

- som norsk skole bygger på,
- få erfaring med estetiske uttrykk for religioner og livssyn, og kunne legge til rette for estetisk opplevelse i skolen,
- utvikle forståelse, toleranse og respekt mellom mennesker med ulike oppfatninger i tros- og livssynsspørsmål, og øve opp evnen til dialog og til selvstendig og kritisk vurdering i spørsmål som gjelder religion, livssyn og etikk,
- stimuleres til personlig vekst, til avklaring av egne tros- og livssynsspørsmål og til utvikling av yrkesetiske holdninger,
- tilegne seg grundigere kjennskap til sentrale emner i faget og legge grunnlaget for videre studium.

Det er en viss progresjon mellom Emne KRL106 og Emne KRL107 på den ene siden og Emne KRL108 og Emne KRL109 på den andre siden. De to første emnene gir en bred innføring i faget, med særlig vekt på det som er nytt i skolefaget. Med dette som grunnlag, skal de to andre emnene utvide kunnskapene, gi faglig og didaktisk fordypning, styrke kvalifikasjonene for å undervise i skolefaget og legge grunnlag for videre studium.

Litteratur

Den oppførte litteraturen tolker studieplanen når det gjelder omfang og fordypningsgrad. Tilfanget av pensumlitteratur er i prinsippet åpent. Det betyr at en student kan legge opp annen litteratur med tilsvarende eller større omfang og fordypningsgrad. Fagseksjonene skal godkjenne litteratur som er valgt i stedet for den som er oppført ovenfor. En må søke skriftlig om slik godkjenning senest 1.mars/1.oktober i eksamenssemesteret.

Emne KRL108 (15 studiepoeng/5 vekttall)

Emne KRL108 er organisert i tre delemner: A. *Bibelen* (6p), B. *Andre religioner og livssyn* (4,5p) og C. *Fagdidaktikk* (4,5p).

Emnets studiekraft

Studenten skal

- bestå en skriftlig prøve på 4 timer

Vurdering

For å bestå Emne KRL108 må studenten oppfylle studiekraftet. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige prøven.

Delemner

A. BIBELEN (6p)

Delemnet bygger videre på den kunnskap og innsikt som studentene har tilegnet seg i Emne KRL107. Det blir lagt vekt på mer grundig arbeid med bibeltekster, på utvidet kjennskap til bibelsk tematikk og på bruk av bibeltekster i opplæringen.

Studiet gir kunnskap om ulike eksegetiske tradisjoner/metoder for teksttolkning og evne til å bruke slike metoder til å tolke bibeltekster av ulike sjangre. Studiet skal også gi kjennskap til utvalgt bibelsk tematikk og til forholdet mellom den jødiske og den kristne Bibelen. I tilknytning til fagstudiet må studentene også arbeide med bruk av bibeltekstene i opplæringen.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til exodusfortellingen i 2. Mosebok 1–15,
- ha kjennskap til GTs poetiske, profetiske og visdomsteologiske litteratur,
- ha kjennskap til følgende avsnitt fra de profetiske bøker: Jes 7–9; Jer 1:1–2:19; 8; 31:31–40; 36; Am 1–3; 7–9,
- ha kjennskap til NTs brev litteratur med vekt på følgende Paulusbrev: Romerbrevet, 1. Korinterbrev, Filipperbrevet,
- ha kjennskap til Paulus-fortellingen i Apostlenes gjerninger,
- ha kjennskap til Johannesevangeliet,
- ha kjennskap til metoder for teksttolkning og evne til å anvende disse metodene i analyse av følgende bibeltekster: 1 Mos 22:1-19; 2 Mos 20:1-17; Sal 8 og 23; Jes 6:1-13; Joh 1:1-18; 2:1-12; 3:1-21; 9:1-41; 11:1-57; 13:1-20,
- ha kjennskap til fagdidaktikk og bibeltekster som kilde for livstolkning (jf. emnet Fagdidaktikk),
- ha kjennskap til bruk av bibeltekster og barnebibler i skolen, inkludert tekster som er felles for jødisk og kristen tradisjon.

LITTERATUR

* Litteratur trykt i Kopisamling som fås kjøpt i MFs litteraturtjeneste

L Bok/hefte som fås kjøpt i MFs litteraturtjeneste

Arbeidsskjema for historisk arbeid med bibeltekster (2 sider)

Kartveit, M. (red.): *Det gamle testamentet. Analyse av tekster i utval*, Samlaget, Oslo, 2. utg. 2000, s. 96-103, 124-153, 200-225, 231-254, 313-327, 354-360

Hvalvik, R. og T. Stordalen: *Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning*, Det Norske Bibelselskap, Oslo 1999, s. 107-155, 161, 232-245, 264-299, 315-319, 444-459

- Hvalvik, R.: *Fra Jerusalem til jordens ender. Hovedtrekk i Apostlenes gjerninger*, Luther Forlag/Credo Forlag, Oslo 1986, s. 52-65, 105-132
- Kvalbein, H.: *Hovedtanker i Johannesevangeliet*, Lunde Forlag, Oslo 1977, s. 26-96.
- * Ramsfjell, A.: «Barnebibler og Bibelen for barn» i Rian, D.: *Bibel og bibeloversettelse*, Relieff nr. 37, Tapir forlag, Trondheim 1995, s. 67-95
- * Rian, D.: "Det gamle testamente og den jødiske bibel – et fagdidaktisk memento" i Jørgensen T., D. Rian og O.G. Winsnes (red.): *Kropp og sjel: Festskrift til professor Olav Hognestad*, Tapir forlag, Trondheim 2000, s. 131-140
- Skarsaune, O.: «Jesus er Messias», i (samme forfatter): *Da Skriften ble åpnet. Den første kristne tolkningen av det gamle testamente*, Den Norske Israelmisjon/Nye Luther Forlag, Oslo 1987, s. 57-84

B. ANDRE RELIGIONER OG LIVSSYN (4,5p)

Gjennom dette delemnet skal studentene bli fortrolige med begrep og metoder som blir brukt i studiet av religioner. De skal få innsyn i hvordan religioner fungerer som levende kilde for tro og livstolkning. På grunnlag av den tidligere innføringen i verdensreligionene skal studentene tilegne seg kunnskaper om mangfold og nyreligiøse strømninger.

Studentene skal gjøre seg kjent med ulike tradisjoner når det gjelder synet på religions- og livssynsdialog, og skal selv kunne lede og delta i dialog om religiøse og livssynsrelaterte emner. Studentene skal også tilegne seg grunnleggende innsikt i å arbeide med religions- og livssynsdialog i skolen.

MÅL

Studenten skal

- ha god kunnskap om religionsvitenskapelige begrep, metoder og problemstillinger,
- ha god kunnskap om sammenligning av ulike religioner og livssyn
- ha kjennskap til mystikk i religionene,
- ha kjennskap til etikk i religionene,
- ha kjennskap til nyreligiøse strømninger med vekt på sjamanisme,
- ha kjennskap til økosofi og feminisme,
- ha kjennskap til fagdidaktiske spørsmål: Religions- og livssynsdialog i skolen

Litteratur:

- * Kværne, P.: «Tanker omkring studiet av religion», i P. Kværne og D. Rian: *Religionshistorie og religionsundervisning*, Tapir Forlag, Trondheim 1983, s. 9-29
- Eliade, M.: *Det hellige og det profane*, Gyldendal Norsk Forlag, Oslo 1994, s. 59-127
- L Geels, A.: *Extatisk religion. Ett bidrag til mystikens psykologi*, Religio, Skrifter utgivna av Teologiska Institutionen i Lund, Lund 1990, s. 7- 60
- * Breivik, N.O.: «Trommereisen: Mennesket, naturen og ånde verdenen. Grunntrekk ved den
o moderne sjamanisme», i A. Mosevoll (red.): *Brytninger i en ny tid*, NLA's årsskrift, Bergen 1996, s. 33-52
- * Pollan, B.(red.): *Samiske beretninger*, Aschehoug Forlag, Oslo 1997, s. 185-187, 268-274, 350-355, 374-382
- Jensen, T. og M. Rothstein: *Etikken og religionene*, Aschehoug Dansk Forlag, København 2002, s. 21-38, 125-144, 169-184, 207-230
- * Hauge, A.: *Feminisme - livssyn eller politisk ideologi?*, MFs Litteraturtjeneste, Oslo 1997
- * Næss, A.: «Økosofi» i P. Hofseth og A. Vinje (red.): *Økologi, økofilosofi*, Gyldendal Norsk

Forlag, Oslo 1975, s. 150-163
Leirvik, O.: *Religionsdialog på norsk*, Pax Forlag, revidert utgave Oslo 2000, kap. 1.4 og 4.2

C. FAGDIDAKTIKK (4,5p)

Fagdidaktikk inngår som deler i de andre hovedlelmene i planen. I tillegg blir fagdidaktikk regnet som et eget delemne. Dette delemnet omfatter tre ulike deler. I den ene delen skal studentene arbeide med en overgripende problemstilling i forhold til faget, nemlig identitetsutvikling og sosialisering i et flerkulturelt samfunn/en flerkulturell skole. I den tredje delen legger en vekten på analyse av ulike sjangre og bruk av ulike lesemåter i møte med litterære tekster.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til identitetsutvikling og sosialisering i et flerkulturelt samfunn
- ha god kunnskap om skoleteoretiske og oppdragelsesteoretiske grunnlagsproblem
- ha god kunnskap om sjangre og lesemåter

Litteratur

- * Engen, T.O.: «Integrerende sosialisering i majoritetens skole», i T.O. Engen: *Like muligheter?*, Oslo 1994
- Asheim, I og S.D. Mogstad: *Religionspedagogikk. Tolkning, undervisning og oppdragelse*, Universitetsforlaget, Oslo 1987, kap. 2 og kap. 6-8
- * Ramsfjell, A.: «Skjønnlitteratur og religiøs sosialisering», i P.W. Bøckmann (red.): *Bibelske temaer i litteratur, film og teater*, Tapir forlag, Trondheim 1987, s. 127-160
- Skardhamar, A.K.: *Litteraturundervisning. Teori og praksis*, Tano Forlag, Oslo 1993, s. 13-58
- Svendsen, Å.: *Tekstens mønstre. Innføring i litterær analyse*, Universitetsforlaget, Oslo 1997 (9.opplag), s. 19-56; 83-128; 170-184

Emne KRL 109

Emnet er organisert i tre delemner: A. *Kristendommens historie (4,5p)*, B. *Kristen livstolkning i dag (6p)* og C. *Etikk og filosofi (4,5p)*

Emnets studiekraav

Studenten skal

- bestå en skriftlig prøve på 4 timer

Vurdering

For å bestå Emne KRL109 må studenten oppfylle studiekraavet. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige prøven.

Delemner

A: KRISTENDOMMENS HISTORIE (4,5p)

Studiet av kristendommens historie skal på den ene side gi dypere innsikt i vår stedeagne, norske religiøse tradisjon. På den andre side skal studiet gi innsikt i europeiske og

internasjonale forhold som er sentrale for å forstå kristendommens stilling i vår egen tid. Studiet vil gi innsikt i de forskjellige uttrykk kristendommen får i de forskjellige epoker, som i litteratur, salmer, kunst og arkitektur.

MÅL

Studenten skal

- ha god kunnskap om den kristne kulturen i Norge gjennom historien: tro, samfunnssyn, etiske idealer, estetisk uttrykk inkludert salmer
- ha kjennskap til kristendommen i den moderne verden: kritikk og tilpasning
- ha kjennskap til fagdidaktikk

Litteratur:

Oftestad, B.T., T. Rasmussen og J. Schumacher: *Norsk kirkehistorie*, Universitetsforlaget, Oslo 1993 (2.utg.)

B. KRISTEN LIVSTOLKNING I DAG (6p)

Dette delemnet skal være en fordypning i sentrale emner i kristen tro og etikk. I tråd med skolefaget tas det utgangspunkt i en luthersk kristendomsforståelse. Samtidig legges det vekt på møtet mellom ulike kristne konfesjoner i dag og på forholdet til andre religioner og livssyn. I arbeidet med den kristne tro skal studentene tilegne seg innsikt i sentrale emner knyttet til de tre trosartiklene og kunne plassere slike emner i en økumenisk sammenheng.

Studiet av kristen etikk har nær sammenheng med delemnet «Etikk og filosofi», men har også en viss sammenheng med «Andre religioner og livssyn». Studentene skal bli kjent med utvalgte grunnlagsspørsmål i kristen etikk og kunne gjennomføre etiske resonnement i arbeid med konkrete etiske emner.

MÅL

Studenten skal

- ha god kunnskap om sentrale emner fra tros læren, knyttet til de tre trosartiklene
- ha kjennskap til utvalgte konfesjoner
- ha kjennskap til kristen tro i møte med andre religioner og livssyn
- ha god kunnskap om etikk og menneskesyn som et grunnlagsspørsmål i kristen etikk
- ha evne til bruk av etiske resonnement på konkrete etiske tema
- ha kjennskap til fagdidaktikk: Å undervise om kristen tro i vår flerkulturelle skole

Litteratur:

Henriksen, J.O.: *Guds virkelighet. Hovedtrekk i kristen dogmatikk*, Luther Forlag, Oslo 1994, s. 88–201, 220–242, 265–284.

- * *Felleserklæring om rettferdiggjørelsen*, Det Lutherske verdensforbund (LVF), Det pavelige råd for fremme av kristen enhet, Mellomkirkelig råd, Oslo 1997/ 2000, kap. 4.1.- 4.7
- Borgen, P. og B. Haraldsø: *Kristne kirker og trossamfunn*, Tapir, Trondheim 1993, s. 11-18, 43-54, 113-168, 195-203, 219-256
- * Berentsen, J.M.: «Kristendommen og religionene», i J.M. Berentsen, T. Engelsviken og K. Jørgensen (red.): *Missiologi i dag*, Universitetsforlaget, Oslo 1994, s. 202–224.
- Heiene, G. og S.O. Thorbjørnsen: *Fellesskap og ansvar. Innføring i kristen etikk*, Universitetsforlaget, Oslo 2001, s. 122–266

- * Gravem, P.: «Sanningsspørsmålet i det nye kristendomsfaget. Med særleg vekt på det estetiske og det rituelle», i L.I. Magerøy m. fl. (red.): *Forankring og fornyelse. Kristendomsundervisning i endring*, Festskrift til Sigmund Harbo på 60-årsdagen, IKO-forlaget, Oslo 1997, s. 77–92

C. ETIKK OG FILOSOFI (4,5p)

Dette delemnet skal videreføre arbeidet med etikk og filosofi fra den første studieenheten. Studiet skal gi bredere og dypere kjennskap til allmenn etikk og moralfilosofi. Samtidig må en se sammenhengen mellom dette delemnet og innslag av etikk i de to foregående delemnene. Studentene skal tilegne seg kjennskap til aktuelle normative teorier fra moralfilosofien. De skal bli kjent med hvordan en bygger opp etiske resonnement, og de skal kunne bruke slike resonnement i arbeid med konkrete etiske problemer. Studiet skal også gi bedre kjennskap til forholdet mellom etikk og menneskesyn, gjennom arbeid med stoff fra nyere filosofihistorie.

MÅL

Studenten skal

- ha kjennskap til etiske resonnement (etisk argumentasjon), og evne til å bruke slike resonnement i arbeid med konkrete etiske emner
- ha kjennskap til normative teorier og verdilære
- ha god kunnskap om menneskesyn og etikk hos Kierkegaard, Sartre, Marx og Freud
- ha kjennskap til et utvalg konkrete etiske emner som er aktuelle i skolefaget.
- ha kjennskap til fagdidaktikk: etikk og filosofi i møte med elevenes livsverden

Litteratur:

- Johansen, K. E. og A.J. Vetlesen: *Innføring i etikk*, Universitetsforlaget, Oslo 2000, s. 116-179
- Stevenson, L.: *Syv teorier om menneskets natur*, Cappelen, Oslo 1994, s. 17-39 og s. 73-130
- * Hagen, J.Z «Kierkegaards eksistensfilosofi», i ds: *Eksistens og ansvar. Praktisk filosofi*, Gyldendal Dansk Forlag, København 1999, s. 103-113
- * Filosofiske tekster av Kierkegaard, Sartre, Marx og Freud. Et utvalg.
Christoffersen, S.Aa. og T. Selvik: *Engasjement og livsytring. Innføring i etikk for pedagoger*, Tano Aschehoug, Oslo 1999 2.utg., s. 112-188
- Schjelderup, A., Ø. Olsholt og B.Børresen: *Filosofi i skolen*, Tano Aschehoug, Oslo 1999, s. 53-76 og s. 230-246

Arbeidsformer

Generelt er det viktig at en benytter arbeids- og studieformer som også setter studentene bedre i stand til å utføre undervisningsoppgavene i skolefaget. Slike arbeidsmåter bør mest mulig være en integrert del av arbeidet med de ulike hovedemnene i studiet. Innsiktingen mot utøvelsen av undervisningsoppgaver er særlig viktig i forhold til de nye perspektivene og det nye lærestoffet i skolefaget. Som i L97 er det f.eks. et viktig prinsipp at en skal arbeide med kristendommen og med andre religioner og livssyn ut fra de samme pedagogiske prinsippene.

Arbeidsformene består i det vesentlige av fellesforelesninger og selvstudium, men kan også omfatte frivillig oppgaveskrivning. Studentene oppfordres til å danne kollokviegrupper. Lærerne kan svare på faglige spørsmål via e-mail.

Vurdering

Eksamen består av en skriftlig eksamener på 4 timer. Det blir gitt en eller to valgfrie oppgaver til eksamen.

Godkjente hjelpemidler til eksamen

Bibelen i følgende utgaver:

Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Norsk Bibel 1988 (eller senere), bokmål og nynorsk.

Bibelselskapet, bokmål 1930 og nynorsk 1938 (eller senere).

Bibelordbok i følgende utgaver:

Ord i Bibelen (til NO 78/85), Oslo 1986 (bokmål) og 1992 (nynorsk)

Bibel-ord (til NB 88), Oslo 1992

Bibelordbok, bokmål ved K.G., Oslo 1934 (eller senere)

Ordbok for Det nye testamente, nynorsk ved E. Lehmann, Oslo 1955

Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen

Hjelpemidler må studentene selv bringe med på eksamen.

Alle hjelpemidler skal være uten notater.

Utvalgte forskrifter

1. STUDENTENES PLIKTER OG RETTIGHETER

Den som blir innskrevet som student ved Menighetsfakultetet, er automatisk også medlem av Studentsamskipnaden, med de plikter og rettigheter dette innebærer.

Frister for oppmelding til eksamen o.l. blir kunngjort i forelesningskatalogen*.

Studenter som avbryter sitt studium for mer enn ett semester eller for godt, skal sende skriftlig melding om dette til fakultetet.

En student som har gjort seg skyldig i grovt brudd mot de bestemmelser som gjelder på fakultetet eller i uverdig adferd som i betydelig grad kan skade fakultetet i det allmenne omdømme, kan utvises for en tid eller for alltid.

2. FORSKRIFTER FOR EKSAMENSKANDIDATER

Oppmelding til eksamen, annullering av oppmelding

Oppmelding skjer skriftlig via semesterregistreringsarket *. For å få melde seg opp til eksamen, må en ha betalt semesteravgift.

Annullering av eksamensoppmelding må skje skriftlig og mottas innen en uke før prøven i vedkommende fag.

Studenter som ikke møter til eksamen eller trekker seg etter annulleringsfristens utløp, regnes for å ha fremstilt seg til eksamen når gyldig forfallsgrunn ikke foreligger.

Alminnelige bestemmelser ved eksamensprøver

a. Eksamenskandidatene må møte i god tid før prøven, og i tilfelle sykdom eller annen hindring melde fra om dette så snart som mulig. Om noen møter fram først etter at oppgaven er opplest/utdelt, kan vedkommende ikke delta i dagens prøve, men kan etter søknad gis adgang til å gå opp til utsatt prøve.

b. Ingen notater må medbringes eller nyttes ved prøvene.

c. Under prøven må ingen form for meddelelse finne sted mellom eksamenskandidatene uten gjennom inspektør.

d. Ingen eksamenskandidat må forlate sin plass under prøven unntatt når vedkommende går ut sammen med en inspektør. En inspektør kan følge høyst 2 personer av gangen ut av eksamenslokalet.

e. Ingen eksamenskandidat må forlate eksamenslokalet før tidligst en time etter at oppgaven er opplest/utdelt.

f. Ved opphold utenfor eksamenssalen må ingen samtale om oppgaven eller overhodet om teologiske emner finne sted, verken med inspektøren eller mellom eksamenskandidatene innbyrdes.

*Deltidsstudentene med undervisning fredager/lørdager blir automatisk oppmeldt til eksamen ved innbetaling av semesteravgift.

- g. Besvarelsen innleveres senest når tiden er ute, uten hensyn til om den er fullført eller ikke.
- h. Den som har avlagt de skriftlige prøver, kan ikke unndra seg sensur for disse.
- i. Dersom noen overveier å trekke seg fra prøven, skal vedkommende først konferere med enten dekanus, undervisningsleder eller studieveileder, avdelingsleder eller faglærer.
- j. Den som trekker seg fra en prøve, har ikke adgang til å gå opp til ny prøve ved begynnelsen av det påfølgende semester, men henvises til de følgende ordinære eksamener.

Eksamensbesvarelsene

- a. Besvarelsene ved skriftlige klausurprøver føres inn på særlige innføringsark, som eksamenskandidatene får utlevert.
- b. Oppgavens ordlyd skrives av etter det utdelte oppgaveark og føres på besvarelsens tittelside. Under dette skrives det kandidatnummer en har fått tildelt, dato, men ikke noe navn.
- c. Fakultetet kan etter søknad gi adgang til å levere eksamensbesvarelses avfattet på et av de vanlige fremmedspråk. Søknad om dette må leveres sammen med eksamensoppmeldingen.
- d. Dersom en besvarelse er vanskelig å lese på grunn av utydelig håndskrift, forkortelser og lignende, må eksamenskandidaten være forberedt på ikke å få sensur.
- e. Det er ikke adgang til å føre inn eksamensbesvarelses med blyant.

Sykdom under eksamensarbeid og eksamen, kontinuasjon

- a. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å levere inn skriftlige hjemmearbeider til fastsatt tid og så snart som mulig sender inn en legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan vedkommende gis utsettelse med innleveringen. Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten har vært sykmeldt, og om sykmeldingen var hel eller delvis. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen.
- b. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å møte til en prøve og så snart som mulig sender inn legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge vedkommende prøve ved kontinuasjon (utsatt prøve). Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten er sykmeldt. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen. Kontinuasjonsprøve skal holdes så snart studentens helse og forholdene forøvrig tillater det, om mulig innen det samme semester.
- c. Dersom en student blir syk under eksamen, må det som er utarbeidet av besvarelsen, innleveres til sensur før vedkommende forlater eksamenslokalet. I motsatt fall regner en at vedkommende har trukket seg fra eksamen. Dersom vedkommende innen en uke innsender legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge prøven ved kontinuasjon (utsatt prøve) etter samme bestemmelser som i pkt. b. Legeerklæringer godkjennes av undervisningsadministrasjonen.

3. FORSKRIFT FOR KLAGEBEHANDLING

(Jfr. Lov om universiteter og høyskoler §51 og §52)

§ 1 Klage over formelle feil ved eksamen

Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller av styrets klagenemnd på vegne av styret.

Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i § 2.

Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Finner styret eller styrets klagenemnd at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.

§ 2 Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.

Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakterer er fastsatt.

En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsettingen eller klage over feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av sensuren framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Ved ny sensurering benyttes nye sensorer. Endring kan gjøres både til gunst og til ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

Bedømmelse av muntlig prestasjon eller annen bedømmelse som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

